

ΠΟΛΛΑΠΛΕΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΕΣ

106 ΕΛΛΗΝΕΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

2017

ΕΤΑΙΡΕΙΑ
συγγραφέων

 ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

Διαμαντής Αξιώτης

ΑΝΤΡΟΝ ΝΥΜΦΩΝ

Αφήσαμε το τζίπ στην αμμουδιά, αρχίζοντας την ανάβαση με τα πόδια. Έπρεπε να φτάσουμε στις απόκρημνες ακτές της αρχαίας Οισύμης για να συναντήσουμε το λατρευτικό Άντρο των Νυμφών. Όταν φτάσαμε στην κορυφή, η θέα μού έκοψε την ανάσα: απότομα βράχια-σπαθιά και μια απέραντη θάλασσα πίσω από τα βουνά του νότου. Μιμούμενος τον Αντώνη, έβγαλα τα άρβυλα πριν εισχωρήσουμε στο λατρευτικό σπήλαιο. Τις κάλτσες και τις φανέλες, που έσταζαν, τις κρεμάσαμε στα κλαδιά παρακείμενου θάμνου. «Ο Αύγουστος δεν είναι ο καταλληλότερος μήνας για παρόμοιες εξερευνησεις» σκεφτόμουν λουσμένος στον ιδρώτα. «Αόριστος και αυθαίρετος», όπως τον αποκαλούσε η Ελένη.

Ο Αντώνης συμπεριφερόταν σαν παιδί. Ακουμπούσε τις πληγές του προσώπου του στα υγρά τοιχώματα, έγλειφε τις προεκτάσεις των σταλακτιτών. Σήκωνε στάχτη και ραντίζε μ' αυτή το κεφάλι του. Εναπόθεσε

μικρή ποσότητα στη χούφτα μου. Οι αναφορές σε αττικά αγγεία, ειδώλια, λύχνους και οξυπύθμενους αμφορείς αντηχούσαν στα τοιχώματα του σπηλαίου και επέστρεφαν, αναζητώντας διέξοδο στο φως. Προσφορές γλυκύτατου πέλανου, συνεσιτιάσεις, θυσιές και χρησμοί ποτιζονταν από θάσιο οίνο, μεθώντας τον λαλίστατο αφηγητή. Άγγιζε με τρυφερότητα τα χαραγμένα σε στήλες ονόματα εφήβων: Άπαυλος, Στράτων, Σωσιμένης και Σώσις, προσκαλώντας τους σε τελετές ομαδικής λατρείας.

Ήταν ιδρωμένοι, ανάσαινε βαριά, συνεχίζοντας να μαζεύει στάχτη για να ραντίσει το κεφάλι του.

— Σπονδή προς επικύρωση ιερών όρκων, είπε.

Επιχείρησε να κάνει το ίδιο και σ' εμένα. Τραβήχτηκα ενοχλημένος. Μου έδειξε τους σταλακτίτες.

— Στις σταγόνες τους υπάρχει ιαματική ενέργεια, είπε. Οι προσκυνητές πλένονταν μ' αυτές στα ευπαθή σημεία του σώματός τους ελπίζοντας να θεραπευτούν.

Έβγαλε και τα υπόλοιπα ρούχα του. Επέλεξε μία ελικοειδή προεξοχή ενός στα-

λακτίτη της οροφής που γυάλιζε και ξάπλωσε στο χώμα. Εστίασε την ακίδα στο δίχαλο των ποδιών του, περιμένοντας την πτώση ακίνητος. Έστρεψε το βλέμμα να με δει, προτείνοντάς μου να τον μιμηθώ.

«Πόσος χρόνος χρειάζεται για τον σχηματισμό μιας σταγόνας;» αναρωτήθηκα με το χέρι στην πόρπη της ζώνης μου.

Από το ομώνυμο διήγημα της συλλογής *Με χίλιους τρόμους γενναίος*, εκδ. Κίχλη 2016

Γιώργος Αράγης

ΑΡΧΑΙΑ ΔΩΔΩΝΗ

Την τελευταία χρονιά στο τότε γυμνάσιο μας πήγαν εκδρομή στην Αρχαία Δωδώνη. Οι καθηγητές μας κάπου μαζεύτηκαν να περάσουν την ώρα τους. Εμείς σκορπίσαμε στον ανοιχτό τόπο. Οι νεότερες ανασκαφές του Σωτήρη Δάκαρη στο θέατρο δεν είχαν γίνει. Το μέρος της ορχήστρας,

που ήταν σκεπασμένο, το βρήκαμε βολικό να παίξουμε λίγο ποδόσφαιρο.

Σάββατο 6 Αυγούστου 1960. Το θέατρο είχε αναστηλωθεί. Το Πειραιϊκό Θέατρο του Δ. Ροντήρη θα το εγκαινίαζε με την *Ήλέκτρα* του Σοφοκλή και με πρωταγωνίστρια την Ασπασία Παπαθανασίου. Μεγάλα πλήθη κόσμου. Ομάδα εθελοντών ξεναγούσε τους επισκέπτες στις αρχαιότητες. Πανηγυρική ατμόσφαιρα και πολλή βαβούρα, είχαν έρθει και χορευτικοί όμιλοι από όλο τον νομό με τοπικές φορεσιές και δίναν τον τόνο στη γενική πολυχρωμία.

Το απόγευμα ο κόσμος κάθισε στις θέσεις του κι έπειτα από τα ανιαρά λογύδρια των οργανωτών άρχισε η παράσταση. Παρ' όλη την πολυκοσμία επικράτησε σιγή, εκτός από τους αναπτήρες που εξακολουθούσαν τα τσικ τσακ. Έτσι φτάσαμε στη στιγμή που η Ηλέκτρα, γονατισμένη στη μέση της ορχήστρας, κρατάει την τεφροδόχο με την υποτιθέμενη στάχτη του Ορέστη. Και κόπτεται σαν γνήσια Μανιάτισσα αδερφή, λίγο πριν τον αγκαλιάσει ζωντανό και βγάλει μέσα στο δώμα εκείνη την αξέχαστη φωνή: «Χτύπα πάλι!...»

Το λαϊκό χρώμα της παράστασης έφερε τον κόσμο κοντά στη δράση του έργου. Τέτοια προσήλωση του κοινού σε παράσταση δεν νομίζω πως ξανάζησε το θέατρο αυτό.

Προσωπικά με δένουν πολλά με τη Δωδώνη, η φιλία μου με τον Δάκαρη και οι ώρες που περάσαμε εκεί, οι βραδινές συζητήσεις με τους φίλους της *Ενδοχώρας* στο διπλανό Περίπτερο. Οι συχνές επισκέψεις στον αρχαιολογικό χώρο με εξαιρετικούς φίλους του σιναφιού, η έλξη του ευρύτερου τοπίου με τον Τόμαρο απέναντι στητό. Όμως κάπου στην αρχή όλων αυτών βρίσκεται, νομίζω, η μαύρη φιγούρα της Παπαθανασίου και η σπαρακτική κραυγή της: «Ξαναχτύπα!...»

Γιάννης Ατζακάς

ΑΛΥΚΗ ΘΑΣΟΥ, 1962

Ήρθε ένας γείτονας από «μέσα» –έτσι λέγαμε για την Αλυκή– και είπε πως οι Γάλλοι θα έσκαβαν εκεί σε μια σπηλιά αρχαία και ζητούσαν εργάτες από τον Θεολόγο.

Ο Θέμης, φοιτητής της Αρχαιολογίας τότε, για το μεροκάματο περισσότερο, κίνησε κι αυτός μαζί με τους άλλους.

Η *σπηλιά* ήταν στη ράχη της χέρσας. Οι βασιλικές, το ιερό και η σπηλιά του Απόλλωνα χαμηλά στον ορμίσκο δεν είχαν ακόμη αποκαλυφθεί – ο στυλοβάτης και τα θεμέλια ενός δωρικού ναού μόνον.

Τα απογεύματα ο Θέμης έπαιρνε το στενό μονοπάτι στη μέσα μεριά του κάβου και έφτανε στο απόκρημνο ξάγναντο.

Η χέρσα ολάκερη ήταν κατασκαμμένη και μόνο στις άκρες τα στερνά σπλάχνα της φέγγιζαν στο λυκόφως. Στα πόδια του, το αρχαίο λατομείο, μισοποντισμένο στο πέλαγος· στις ρηχοτοπιές του έβλεπε τώρα αμέτρητα ασύμμετρα αποτυπώματα από τα κομμένα μπλόκια. Παντού παραπετάσματα

πέτρινα και παρατημένα ξεχοντρισμένα μέλη: πλίνθοι, σπόνδυλοι, κίονες, κιονόκρανα. Παντού άπειρες οπές, χνάρια που άφησαν οι λοστοί, οι σφήνες, το βελόνι. Αιώνες ο άνεμος, το κύμα, το φως είχαν λαξεύσει τις δικές τους εμπνεύσεις στην αβρότητα του μαρμάρου. Και μόνον όπου αυτό έσμιγε με το νερό, η άλμη είχε καταφάγει τη σάρκα του, και μέσα στις γούρνες και τις βαθιές ρωγμές το αντιμάμαλο έσπαζε με τον παλμό του πελάγους. Η άχρνη εγκατάλειψη, η εκτυφλωτική λευκότης, ο αχός του απέραντου πόντου, τα *φοβερά των βράχων τα αγάλματα* τον σαγήνευαν με την ίδια ένταση πάντα. Αυτός όμως περισσότερο φαντασιωνόταν τους ναυτικούς που είχαν αναθέσει τον βωμίσκο στον ναό με ευχή για «εύπλοια», τις ωραίες εταιρές που τα ονόματά τους, ΙΩΚΑ ΚΛΛΗ, ΑΡΤΕΜΙΣΙΑ ΚΛΛΗ, ήταν χαραγμένα στον στυλοβάτη.

Ο Θέμης, που από καιρό τον είχαν στοιχειώσει τα λατομεία των λέξεων, οι απολιθωμένες παλιές ιστορίες, οι επιστρώσεις της μνήμης, δεν θα γινόταν ποτέ αρχαιολόγος, αυτός ήταν προορισμένος μόνο για της γραφής το σκληρό εργαστήρι.

Γιώργος Βέης

ΔΥΟ ΜΕΡΕΣ ΣΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ

Όσα έχουμε σήμερα: Ξερά φύκια
Πατημένα σπλάχνα ζώων στις
δανεικές λεωφόρους
Πεταμένα λάστιχα αυτοκινήτων στη
σκοτεινή εξοχή
Αναποδογυρισμένες, ιερές χελώνες
Μεταχειρισμένα ονόματα της
αθανασίας.

Τρύπια πλευρά της κιβωτού
Που δεν έσωσε στο τέλος κανέναν
Κι άραξε εδώ, στην κόχη της μαύρης
πέτρας
Κουφάρι που το κοιμούνται οι τρελοί.
Όσα έχουμε σήμερα: πίσσες
Τ' ακοίμητα μάτια των τεράτων.

Αχινοί ανεβαίνουν στα όνειρα.
Με το αυτί στο χώμα να ξεχωρίσουμε
τη φωνή του νερού
Ξεχασμένες πηγές άγνωστη χώρα
Κενοτάφια με ζωντανούς νεκρούς
Οξειδωμένες γραφές των άστρων.